

A ča sada? – Ani Šoretic na jubilejumski rođendan

U Dubrovniku 2019. lj. scenski čitaju iz zbirke poslovice »Ki nosi, ne prosi«; s liva: Ana Šoretic, Josip Čenić, Uli Rancz i Jutta Binder-Šoretic

Književnica Ana Šoretic je 11. aprila svečevala svoj 70. rođendan. Cogrstofka, ka je mnoga ljeta djelala kot urednica Hrvatske redakcije ORF-a i kašnje kot peljačica dijecezanskoga odiljenja za medije u Biškopiji, je danas kot dvojezična autoric a čvrsti dio gradišćanske literarne scene.

Neodlučni smo i nešto malo zbunjeni od ovoga vremena u pandemiji i povijesne krize europskoga mira, kako svečevali ili bar dostojno se spomenuti jubilejumskoga rođendana zaslužne rodovite i znamenite književnice. Osebi-

to onda ako govorimo o književnici/pisateljici, ka nas je stalno opomenjivala kako važno je svečevali, spominjati se svetkov, velikih i malih jubilejov, koliko skrivene društvene snage imaju takovi spomena vridni dani ili sastanki? Moremo spomenuti kot primjer nje tekste kot pomoć za svečevalnje u adventu i za Božić „Blizu je vrime“ (2015.) ili sprohodnika hodočasnikov „Korak po korak“ (2018.), „aushalten“ (2019.), „Misli križnom putu u času pandemije“ (2021.) i puno drugoga na batrenje duše i ofriškanje tjelesnoga zdravlja. Ali moremo ukazati na svakom književnom polju na značaj-

na ostvarenja u našoj pismenosti, našem skromnom književnom životu. I teško je pravično i dostojno predstaviti sve ono što je ostvareno na svakom polju pod skromnimi okolnosti a ipak zviru u prve redovale našega književnoga života. Čini mi se, sve je ostvareno pod poznatom (morebit i zrabljenom) starom krilaticom: **vjera, ufanje i ljubav!**

Ako velimo **VJERA!** – to Anije samo vjera po rimokatoličanskoj ispovjedi, to je i to ali istotako i povjerenje u svoj narod, narodnost, kulturu i povjerenje u kulturna ostvarenja sridnje Europe, našega večejezičnoga kulturnoga

povjerenje u snagu našega jezika i premješčenja misli nimškim jezikom za razumivanje naše iznimne situacije i kulturne vridnosti večejezičnosti.

Ako velimo **UFANJE!** – moremo misliti na zaufanje. Zaufanje u svoju narodnost i nosivost hrvatske kulture kot mriža, ka nam osigurava postojanje ali isto tako i zaufanost u naše susjede, da će imati dost razumivanja i znanja o ti kulturni djundja ke držu u svoji ruka i za ke nosu i oni potpunu odgovornost, ar su većina. Zaufanje znači u svojega susjeda, u njegovo povjerenje a ne zloslučajno, bedasto napadanje zbog nerazumljivih malenkos-

Ana Šoretic čita iz svojih knjig u Petrovoj crkvi u Beču (2019. ljeta)

Šoretici su poznati za svoje originalne ideje; ovde na 60. rođendan Josipa Čenića 2020.

prostora. To je povjerenje u smisao pisanja, u smisao promoviranja i širenje naše kulture u naši bliži i daljnji krugi (Austriji, Hrvatskoj, Mađarskoj, Slovačkoj, ...). To je bezuvjetno povjerenje u smisao dalekoga puta i truda od Innsbrucka, Rovinja, Zagreba, ... sve do naših sel. To je

ti. Poufvanje i zaufanje je velika, gusta mriža naše budućnosti u ovom prostoru.

Ao značenju **LJUBAVI** govoričavo. Pomišali su se sadržaji i pojmi. Ali kod Ane je ljubav prema hrvatskomu jeziku, kulturi, osnovnoj duševnoj ustrojenosti što nikako ne znači suprotivnost prema drugim, nego potribuje velikodušno razumivanje i shvaćanje u ustrojene osnove društvene fundamente položeno razumivanje. A ta ljubav je rasla u familiji, u selu, u školi, u crkvi, u društvu u kom je odrasla i nastala odraščena s velikom odgovornošću za sebe i dru-

Šoretić čita iz »Pipi u duga čarapa« 2017. lj. s Domagojem Marićem

ge. A to je zvanaredan proces društvenoga sazrijevanja, upotpunjenje, zračenje, bolno bubnjanje sve do smirenja i sporazumivanja. Svit se otvara kot obećanje prema ljubavi, hodanje od stupnja do stupnja, usavršavanja ljudskoga bića.

Teško (a ovdje i nemoguće) bi bilo nabrojiti sve poznate strani pjesničke i književne duše Ane Šoretić.

Svakako bi na prvom mjestu morali spomenuti nje narodne igrokaze. Silke Bilišić (Billisits) je na slavistici u Beču 2006. obdjelala u diplomskom djelu vrlo opširno temu narodne kazališne igre i jednoznačno stavlja dramsko stvaranje Ane Šoretić na prvo mjesto. Ona je skoro 30 (trideset) igrokazov napisala i postavila na daske i to u obnovljenom, moderniziranom

obliku po sadržaju, dramskoj glumi i ostvarenju pozoriškoga ambijenta i tim došla u suprotnost s našom stoljetnom tradicijom volkstheaterske tradicije smišnoga i zabavnoga. Ona je postavila žive, žuljeće probleme našega društva na pozornicu (i požela oštre kritike od našega pokvarenoga, kičom sprokšenoga društva). Zato je i prekinula produkcijom i prepustila teren svim onim ki su mislili da to oni bolje i drugačije moru postaviti na daske za naše društvo. Ona med drugimi ulazi kot jedna od znamenitijih predstavljavev u prikaze i analizu tzv. „pučkoga“, to znači narodnoga kazališća u sveopćoj hrvatskoj dramskoj književnosti dipl. djelom Anđelke Tutek u djelu »Pučko kazalište Hrvata u Gradišću« (2009.) na sveučilišću u Rijeki.

Čitanje po hataru u Cogrštofu u 2018. ljetu; s liva: Edi Eisner, Teruš Sucić, Petar Tažky, Ana Šoretić i Sándor Horvat foto: martin binder

Itako bi mogli nabrajati nje djela u liriki/pjesničtvu, prozi, mali prikazi, pak djela za dicitu, sve velikim oduševljenjem i zauzimanjem za tematiku. Ne znam, da li je povezanost stranih čitateljev tako velika kot naša? Ali i mi se moramo pitati, kako daleko poštivamo, poznajemo, širimo ono što je zaistinu naše?

Pak nje monografije o kazališću kot „Puna zdjela“, slikar/ica Rudolfu Klaudusu, sestri Elfriedi Ettl i sada već tri knjige narodnih poslovic, velika riznica/kinči narodnoga duha i dobra. I čega još? Neka nam odgovoru drugi, ki zaistinu cijenu književno dje-

su ju i zvali Ana Pekina. Školovanje u domaćoj školi i The-rezianumu kod sestara u Želje-nu pečatljivim usmirenjem daljnega puta. Od početka oduševljena za nimški jezik u kom dobije i sveukupno austrijsko naticanje svoje mjesto, iz čega joj je nastala velika skepsa prema domaćem hrvatskom jeziku.

Brimenom ali uz mnoge bstramputice najde čisti put k svojoj urodjenoj, osnovnoj hrvatskoj riči, ku zastupa ali ravnopravno i oduševljeno sa svojim izobrazbenim jezikom nimške kulturne sredine u koj živi. Ravnopravnost kod nje nije prazna fraza, na koj

Scena iz igrokaza A. Šoretić »O Bože« 2004. lj. na pozornici u Cogrštofu

lo Ane Schoretits/Šoretić, ka u sintagmi Ana, za razliku od Anna kani (nerazumljivim) austronimškim štiteljem nimških tekstov objasniti što znači Ana a ne Anna. Razumite to?

Zrinka Tereza Kinda joj je u svojem diplomskom djelu „Die Frau und das Frauenbild in der Literatur der BurgenlandkroatInnen im Wandel der Zeit“ (2021.) poklonila posebnu opširnu analizu o liku žene u opusu Ane Šoretić/Schoretits. U njem je ona samosvisna i zastupa svoje ideje i mišljenje. Danas vladaju našom književnošću žene a Ana Šoretić je jedna od najznačajnijih predstavnic te nevjerovatne književne linije gradišćanskih Hrvatov.

Rodjena je Cogrštofska u Rpekarskoj obitelji, zato

se ali razbijaju pogledi o jeziku kulturne sredine.

Istaknuti se mora redovito imasivno zastupanje svoje dvojezične kulture u nimškoj, gradišćanskohrvatskoj i hrvatskoj sredini, u čemu je mnogi ne moru ni slijediti.

Bila je zaposlena i kod BOLF-Gradišće, hrv. redakcija, kade je mogla prikupiti puno iskustva i dobila diboki uvid u složenost naše kulturne sredine. A u biškupskom uredu u Željeznu je kot odgovorna za kulturna pitanja dobila uvid u crikvenu upravu naše mlade dijeceze.

Ani Šoretić željimo – jako sebično! – i nadalje dobro zdravlje u bistrini duhovne snage na hasan i ugled našega naroda.

(NB)